

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO AŠTUNTUOJU-1 SKIRSNIU
ĮSTATYMO IR ENERGIJOS IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 13 IR 17
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ TAP-21-1477(2)**

2021-12-14 Nr. NV-3262

Vilnius

Projektų teikėjas – Energetikos ministerija.

Projektų tikslas – užtikrinti nacionalinių teisės aktų atitikties ES direktyviniams reikalavimams bei sudaryti sąlygas užtikrinti biomasės ir žaliavų biomasės kuro gamybai atitikties tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams.

Dabartinė situacija:

Įstatymų projektų tikslas – įgyvendinti 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) (toliau – Direktyva (ES) 2018/2001) nuostatas, susijusias su elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamyboje naudojamo biomasės kuro tvarumo ir ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijais bei užtikrinti tinkamą biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimo tvarką tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą bei skaidrią biomasės kuro kainodarą ir realią vidutinę biomasės kuro biržos kainą.

Vienas iš esminių Direktyvos (ES) 2018/2001 tikslų – didesnis AIE naudojimas siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir įvykdyti ES įsipareigojimą pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, kartu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo. Tam buvo nustatyti visoje ES taikomi bendri tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijai elektros energijos sektoriuje ir šilumos bei vėsumos gamybos sektoriuje naudojamam biomasės kurui, kad toliau būtų užtikrinamas didelis išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastinio kuro alternatyvomis, būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir būtų skatinama vidaus rinka.

Atsižvelgiant į tai, teikiamais įstatymų projektais, siekiant užtikrinti direktyvinius reikalavimus, ūkio subjektams numatoma teisė patiems pasirinkti, pagal kokią schemą bus užtikrinama biomasės kuro atitiktis tvarumo ir ŠESD sumažėjimo kriterijams: pagal Europos Komisijos pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ar pagal savanorišką nacionalinę schemą. Pažymėtina, kad taikyti tik Europos Komisijos patvirtintas savanoriškas schemas bus sudėtinga, kadangi biomasės kuras yra importuojamas ir iš trečiųjų šalių, kurioms Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatos, susijusios su biomasės kuro tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio mažėjimo kriterijais, netaikomos. Taip pat siūlomu reglamentavimu būtų skatinama vidaus rinka, o savanoriška nacionalinė schema būtų skatinimo priemonė rinkos dalyviams, kuria naudojantis būtų gerokai sumažinama administracinė našta ūkio subjektams.

Projektų esmė:

- ✓ Nustatyti, kad biomasės kurui numatoma taikyti analogiškus tvarumo kriterijus kaip ir AIE įstatymo 38 straipsnyje nustatyti reikalavimai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kadangi šie produktai gali būti gaminami iš tų pačių žaliavų.
- ✓ Įtvirtinti, kad biomasės ir žaliavų biomasės kuro gamybai atitiktį tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams numatoma užtikrinti tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą.
- ✓ Sukurti biomasės kuro tvarumo ir ŠESD kiekio sumažėjimo atsekamumo savanorišką nacionalinę schemą, pasinaudojant esamomis administracinėmis struktūromis.
- ✓ Energijos išteklių biržos operatoriui paskirti įgyvendinti nacionalinę schemą.
- ✓ nustatyti, kad nacionalinės schemos priežiūra bus užtikrinama vadovaujantis Energijos išteklių rinkos įstatymu, vykdant prekybos energijos išteklių biržoje priežiūrą ir stebėseną (stebėseną užtikrintų energijos išteklių biržos operatorius, o priežiūrą – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba).
- ✓ įpareigoti šilumos aukciono dalyvius ir bendros šilumos ir elektros energijos gamintojus pateikti informaciją ne tik apie tiesiogiai sudaromų dvišalių susitarimų sandorio šalis,

sudarymo datą, biokuro rūšį ir sandorio galiojimo laikotarpį, bet ir apie tiekiamo ir (ar) naudojamo biomasės kuro sertifikatus, patvirtinančius atitiktį nustatomiems reikalavimams.

Derinimas – teikiami pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Specialiųjų tyrimų tarnybos bei Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus patikslinti projektai.

Prieš tai įstatymų projektai buvo pateikti išvadoms gauti suinteresuotoms institucijoms ir įmonėms, paskelbti Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabas pateikė Specialiųjų tyrimų tarnyba, Teisingumo ministerija, Lietuvos biomasės energetikos asociacija „Litbioma“, Konkurencijos taryba, AB Vilniaus šilumos tinklai, Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Rengėjų teigimu, nesuderintų pastabų nebėra.

Dalykinio vertinimo išvada:

Įstatymų projektai įtraukti į Seimo rudens sesijos darbų programą.

Atsižvelgiant į tai, kad pirminiams projektams buvo pateikta esminių Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir institucijų pastabų, siūlytina įstatymų projektus dar kartą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė